

گروه پژوهشی:  
«مطالعات و طراحی مسکن»

رئیس گروه پژوهشی:  
دکتر محسن افشاری  
هیأت علمی گروه معماری دانشگاه هنر اصفهان  
m.afshary@au.ac.ir

**برنامه راهبردی گروه پژوهشی «مطالعات و طراحی مسکن»**

تأمین مسکن یکی از اهداف مهم اجتماعی در کشور به شمار می‌رود که در اصل ۳۱ و ۴۳ قانون اساسی بر این مهم تأکید شده است. مسکن مهمترین کاربری زمین در مناطق شهری است و بزرگترین بخش مخارج خانوار ایرانی را نیز تشکیل می‌دهد، که لزوم توجه مناسبی در خصوص «مطالعات و طراحی مسکن» را می‌طلبد. حدود ۸۵ درصد ساختمان‌ها را بناهای مسکونی تشکیل داده است و مسکن به لحاظ موضوعی در کانون توجه شهروندان قرار دارد، به نحوی که کیفیت مسکن، آشکارا نشان دهنده ارتقاء سطح زندگی شهروندان است. مسکن به عنوان یک کالای بادوام، ناهمگن، غیرمنقول، سرمایه‌ای و دارای پیامدهای جانبی است و سهم زیادی از بودجه خانوارها، هزینه‌ها و سرمایه گذاری ثابت ناخالص ملی را به خود اختصاص داده و نیز نقش مهمی در اشتغال و ارزش افزوده کشورها دارد.

علاوه بر مطالعه شرایط موجود و همچنین ویژگی‌های مهم فوق‌الذکر، جامعه و نیازهای سکونت آن همواره در حال تغییر است و ابعاد توسعه به تبعیت این تغییرات سمت و سو می‌یابد. بنابراین به عنوان یک دیدگاه کلی در حوزه معماری مسکن، جهت تأمین یکی از شاخص‌های لازم توسعه، خوانش نیازهای گوناگون جامعه در حوزه سکونت و پاسخگویی به آن لازم است.

دیدگاه دیگری که ایجاد گروه پژوهشی «مطالعات و طراحی مسکن» را می‌طلبد، رویکردهای جهانی پیشرو در حوزه مطالعه سکونت همچون سلامتی یا هوشمندسازی است. در حال حاضر مداخله‌گرهای جدیدی برای ارزشیابی در حوزه سلامتی در محیط‌های مسکونی در دست مطالعه است و همچنین بر رابطه تنگاتنگ بین حوزه سلامت و سکونت با رویکرد پایداری اجتماعی در محیط‌های مسکونی تأکید می‌شود. مولفه‌های کیفیت‌سنجی و صحت‌سنجی فضاهای زیستی، در حال گسترش است و لازم است که مطالعات و طراحی محیط‌های مسکونی در ایران، هماهنگ با پژوهش‌های پیشرو جهانی توسعه یابد. با توجه به مطالب فوق، راهبرد گروه پژوهشی «مطالعات و طراحی مسکن» این است که با تلاش‌های جستجوگرانه، محققانه و علمی، راهکارها و برنامه‌های ایجاد مسکن را اعم از ویلایی، آپارتمانی و غیره را برای نهادهای دولتی، عمومی و خصوصی، منطبق با سیاست‌های کلان و مقررات ملی کشور، ضمن تأمین مسکن پاسخگو با الزامات پایداری اجتماعی تدوین نماید. از همین رو، ترجیحات، سلاقی و ذوق کاربران از لحاظ کیفیت‌های فضایی و نیازهای روانشناختی در مرکز توجه قرار خواهد داشت و به طور مستمر در راستای ارتقای تکنولوژی‌های کاربردی نیز حرکت می‌نماید. از دیدگاه این گروه پژوهشی، مطالعه و طراحی مسکن باید به صورت نظام مند و منطبق بر تفکر فرهنگی، متکی بر تجربه زیسته جامعه ایرانی، دانش نهادینه خانه ایرانی، و الگوهای روزآمد به لحاظ شاخصه‌های مطلوب معماری در جهت کیفیت بخشی به خانه ایرانی صورت پذیرد.

### مأموریت گروه پژوهشی «مطالعات و طراحی مسکن»

مأموریت این گروه پژوهشی، گسترش و تقویت بنیان‌های دانش مسکن، نهادینه کردن تفکر نقادانه، نهادینه‌سازی پژوهش محوری و نوآوری در افراد و سازمان‌ها، با هدف پاسخگویی به نیازها و رفع چالش‌های کشور در محیط‌های مسکونی با هدف آرمانی کیفیت بخشی به محیط‌های مسکونی است.

در حال حاضر کیفیت محیط‌های مسکونی به دلایل مختلف از جمله؛ ضعف قوانین و نبود یک نظام هماهنگ مسکن در کشور، دارای کاستی‌های قابل توجهی است و مأموریت اصلی این گروه پژوهشی، تهیه نظام معماری مطالعه و طراحی مسکن است که با رویکرد پایداری اجتماعی و با نگاهی به حوزه‌های نوین مطالعات مسکن به عنوان الگو در دسترس مخاطبان قرار گیرد.

### اهداف گروه پژوهشی «مطالعات و طراحی مسکن»

تدوین برنامه نظام معماری مسکن برای ارائه راهبردها و راهکارهای مناسب برای کیفیت بخشی به خانه ایرانی  
تدوین برنامه مبتنی بر الزامات پایداری اجتماعی در محیط‌های مسکونی  
برنامه ریزی برای مطالعه در حوزه‌های پیشرو مسکن همچون سلامت و هوشمندسازی  
راه اندازی نشریه علمی-پژوهشی معماری مسکن  
بهره‌گیری از نظرات صاحب‌نظران، متخصصین، اساتید برجسته عرصه مسکن از طریق برگزاری سمینارها و کارگاه‌های آموزشی، کنفرانس‌های علمی ملی و بین‌المللی در حوزه مسکن  
برنامه ریزی جهت بازدیدها و سفرهای علمی تحقیقاتی مرتبط با حوزه مسکن  
برنامه ریزی بازدید دانشجویان و اساتید از نمایشگاه‌های مرتبط با امر مسکن در جهان  
ارتباط تحقیقاتی مستقیم و مستمر با متولیان امور مسکن، شهرسازی و صنعت ساختمان